

Universitatea din Craiova
Facultatea de Litere
Specializarea: Pedagogia Invatamantului Primar si Prescolar

PROGRAMA CURRICULARĂ
ISTORIA PEDAGOGIEI

Titular curs: Lect. univ. dr. Sion
Gratiela

I.Principii de concepere:

Programa propusă exprimă o modalitate de concepere curriculară orientativă în pregătirea pedagogică, teoretică și aplicativă a viitorilor specialiști de calificare superioară în domeniu, conform standardelor solicitate prin Procesul Bologna și stadiul actual al dezvoltării științei educației, prin:

- cuprinderea elementelor componente ale unui curriculum (obiective, conținuturi, strategii, evaluare);
- orientarea către construirea experiențelor de învățare, cu centrarea pe învățarea de tip cognitiv-constructivistă a studenților (aplicând principiile, formele, metodele, instrumentele constructiviste);
- raportarea prioritară la formarea capacităților cognitive, a competențelor și a dimensiunii motivațional-atitudinale, conform profilului privind profesionalizarea în specialitate, utilizând conținutul tematic, ca mijloc formativ.

II.Statutul disciplinei: 14 săptămâni

Anul de studiu	Semestrul	Statutul	Nr. ore curs	Nr. ore seminar	Total ore semestru	Forma de evaluare	Nr. credite
III	VI	De specialitate Obligatorie	2 ore Total 28	1 ora Total 14 ore	42 ore	E2 Examen Lucrări aplicative	7

III.Obiective/competențe generale și specifice:

- cunoașterea genezei și evoluției gândirii despre educație, compararea concepțiilor pedagogice ale celor mai importanți gânditori despre educație, prezentarea și cunoașterea ideilor și aplicațiilor pedagogice ale fiecarui pedagog;
- formarea capacității și competenței de construire a înțelegerii, de asimilare și utilizare adecvată a aparatului conceptual de bază, a relațiilor dintre conceptele specifice, a limbajului pedagogic, în situații de abordare teoretică și aplicativă, de

comunicare orală sau scrisă, de studiu independent, de analiză și interpretare critică, de reflecție;

- înțelegerea evoluției conceptelor fundamentale pe baza analizei unor sisteme de gândire pedagogică și raportarea la specificul epocii;

- formarea capacității de asimilare, selectare și sistematizare a cunoștințelor esențiale prevăzute în tematica conturată, de interpretare și prelucrare, de corelare interdisciplinară, de reflecții proprii, de aplicare a lor în contexte educaționale diferite;

- formarea capacităților de apreciere și interpretare a textelor pedagogice, construirea înțelegerii specificului, determinărilor și evoluției unor idei și doctrine pedagogice fundamentale, care s-au conturat de-a lungul timpului;

- formarea competenței de adaptare a deprinderilor de muncă intelectuală și a stilului de învățare științifică, constructivistă la specificul cunoașterii problematicii istoriei pedagogiei;

- exersarea capacităților cognitive: operarea curentă cu termenii/sintagmele specifice domeniului, formularea unor ipoteze de interpretare și soluționare specifică, afirmarea gândirii critice, argumentarea științifică, prelucrarea datelor în raport cu contextul teoretic și practic, formularea continuă de reflecții proprii critice și constructive, utilizarea intensivă a metacogniției în autoformarea conform așteptărilor diverse;

- formarea și afirmarea capacităților, competențelor de prelucrare, interpretare, argumentare, de soluționare a diferitelor dificultăți, de clarificare a unor confuzii, de combatere a unor prejudecăți în abordarea teoretică și practică a problematicii specifice;

- formarea unei atitudini responsabile, asociată cunoașterii eticii și deontologiei profesionale, formularea de reflecții bazată pe cunoașterea aspectelor istorice ale pedagogiei.

IV. Conținuturi:

Unități de învățare	Activități	Conținuturi tematice	Nr. ore
1. Antichitatea clasică	curs	1.1. Instituții de învățământ la popoarele din Orientul Antic, antichitatea elenă și romană 1.2. Idei cu privire la educație (Socrate, Platon, Aristotel, Quintilianus) 1.3. Mărturii istorice despre educație la geto-daci	4
	seminar	- analiza modelelor de educație din Grecia antică; - realizarea unui eseu privind problema libertății umane în Roma antică; - realizarea unui comentariu personal despre "mitul peșterii"	4
2. Pedagogia creștină	curs	2.1. Educația în Europa apuseană 2.2. Educația în țările Europei răsăritene și ale Orientului Mijlociu	4

	seminar	- caracterizarea învățământului în primele secole ale creștinismului; - elaborarea unor reflecții cu privire la educația în gândirea Părinților Bisericii și a filosofilor creștini	4
3.Renașterea și Reforma	curs	3.1.Concepții pedagogice: Erasmul din Rotterdam, Juan Luis Vives, Fr. de Montaigne 3.2.Reforma și Contrareforma - consecințe asupra învățământului	4
	seminar	- conturarea concepției despre om în scrierile marilor personalități ale Renașterii; - interpretarea unor texte și realizarea unor comentarii; - analiza unor probleme de educație în opera "Învățăturile lui Neogoe Basarab către fiul său Theodosie"	4

Unități de învățare	Activități	Conținuturi tematice	Nr. ore
4.Pedagogia clasică	curs	4.1.Sistemul pedagogic al lui J.A. Comenius 4.2.Fr. Fènelon - teoretician al educației fetelor 4.3.J. Locke - educația gentlemanului 4.4.Opera pedagogică a lui J.J. Rousseau 4.5.Sistemul de educație și instrucție al lui J.H. Pestalozzi 4.6.J.F. Herbart - întemeierea pedagogiei ca disciplină științifică 4.7.Fr. Froebel - constituirea unei teorii a educației pentru vârsta preșcolară 4.8.Fr.A. Diesterweg - întemeierea pedagogiei pe un principiu fundamental 4.9.L.N. Tolstoi și K.D. Ușinski - educația poporului 4.10.H. Spencer - școala pregătește pentru viață	4
	seminar	- realizarea unui tablou comparativ între preceptele educației, în concepția reprezentanților pedagogiei clasice; - identificarea premiselor unor concepții pedagogice; - identificarea unor repere privind organizarea învățământului și gândirea pedagogică în Țările Române	4

5. Reacții la pedagogia clasică	curs	5.1.Pedagogia experimentală și sociologică: A. Binet, E. Meumann, W. Lay, E. Durkheim 5.2."Educația nouă": J. Dewey, M. Montessori, O. Decroly, Ed. Claparède și A. Ferrière, R. Cousinet, C. Freinet	4
	seminar	- realizarea unor scurte comentarii pornind de la diferite citate - adaptarea unor idei avansate de diferiți pedagogi ai epocii - realizarea unei paralele între pedagogia tradițională și cea nouă	4
6.Tendințe și orientări pedagogice în secolul XX	curs	6.1.Tendințe dominante ale reformei învățământului pe plan mondial 6.2.Orientări și confruntări în pedagogia contemporană	4
	seminar	- dezbateri referitoare la impasul școlii și al pedagogiei - elaborarea unor reflecții cu privire la educația contemporană	4
Sinteză recapitulativă	curs	Abordări teoretice și sugestii aplicative în raport cu tematica parcursă	4
	seminar		4

V.Strategii de predare-învățare:

Situațiile impuse de obiectivele conturate, de orientarea către abordarea cognitiv-constructivistă în câștigarea experiențelor de învățare, vor solicita o serie de strategii: de predare prin activizare și învățare prioritar constructivistă, de formare prin construcția înțelegerii informațiilor, de semidirijare în realizarea construcției logice, de îmbinare a raționamentului inductiv cu cel deductiv sau analogic, de combinare a acțiunilor de comunicare cu cele de cercetare sau aplicative, de combinare a formelor de organizare în activitate, de includere sau elaborare de diferite instrumente cognitiv-constructiviste.

Pe acest fond, metodele utilizabile rezultă dintr-o combinație de învățare în stil clasic (metode de comunicare activizate) și de învățare prin cunoaștere științifică, de tip constructivist. Între acestea din urmă, pot fi mai eficiente: metodele și procedeele inductive (respectând progresia prelucrărilor mentale ale informațiilor) și deductive (pentru rezolvarea de probleme și situații date, pentru reflecție și decizie, formulare proprie) sau chiar creative (pentru formularea de mai multe ipoteze, soluții, aplicații, interpretări, construcții mentale și aplicative independent sau în grup).

Desigur că vor fi valorificate sau se vor realiza variante noi ale instrumentelor de învățare cognitiv-constructivistă, experimentate și prezentate (prin publicare 2007, 2007) în predarea-învățarea pedagogiei de către studenții-viitori profesori, prin DPPD.

Resursele didactice, necesare acestei metodologii, sunt în posesia fiecărui student: materiale-suport teoretice tematice, caiete cu instrumente și sarcini cognitiv-constructiviste pentru pedagogie, ca module (2), folii tematice pentru retroproiector sau reprezentări grafice prezentate la videoproiector sau în sistemul IAC.

VI.Evaluarea realizării obiectivelor:

Categoriile și specificul obiectivelor precizate solicită o evaluare cumulativă: evaluarea continuă asupra calității participării la cursuri și la seminarii, evaluarea calității diferitelor produse și lucrări aplicative elaborate pe parcurs, evaluarea dimensiunii motivațional-atitudinale manifestate, evaluarea cunoștințelor de bază și procedurale, a capacităților afirmate în lucrarea scrisă la examen. Astfel, punctajul obținut, pentru fiecare evaluare parțială, se convertește în nota finală, după aplicarea baremului de corectare, raportat la obiective și conținuturi precizate, la interpretarea aprecierilor făcute prin recursul la metode și procedee alternative, nu numai clasice:

- 6,00 puncte, pentru lucrarea scrisă (3 subiecte a 2,00 puncte);
- 3,00 puncte, pentru 2 lucrări aplicative elaborate pe parcurs (1,00 punct și 2,00 puncte), potrivit tematicii anunțate, a procedurilor folosite, a solicitărilor făcute, a sarcinilor date la cursuri și seminarii;
- 1,00 punct, din oficiu.

VII.Bibliografie obligatorie:

- Antonescu, G.G., (1972). *Educație și cultură*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii de Ion Gh. Stanciu, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Bârsanescu, Șt., (1976). *Unitatea pedagogiei contemporane ca știință*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Comenius, J., A., (1970). *Didactica Magna*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucoș, C., (2001). *Istoria pedagogiei. Idei și doctrine pedagogice fundamentale*, Iași: Editura Polirom.
- Moise, C., (1999). *Școala activă în România până la mijlocul secolului al XX-lea*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Stanciu, I.Gh., (1977). *O istorie a pedagogiei universale și românești până la 1900*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Stanciu, I.Gh., (2006). *Școala și doctrinele pedagogice în secolul XX*, București: Editura Institutul European.
- Stanciu, St., (1976). *Pedagogia modernă și contemporană*, București: Editura Didactică și Pedagogică.